

🧠 YAPAY ZEKA İLE GÖRSEL ÜRETME VE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE KULLANIMI

1. Yapay Zeka ile Görsel Üretme Nedir?

Yapay zeka (YZ) ile görsel üretme, metin girdilerinden (prompt) yola çıkarak bilgisayar algoritmalarının özgün dijital görseller oluşturma sürecidir. Bu işlem, genellikle "**metinden görsel**" (**text-to-image**) teknolojileri ile gerçekleştirilir. Bu süreçte Derin Öğrenme (Deep Learning), Sinir Ağları (Neural Networks) ve **Diffusion modelleri** gibi ileri teknolojiler kullanılır.

Görsel Üretimin Temel Özellikleri

- **Esneklik:** Stil ve tema esnekliğine sahiptir; gerçekçi, karikatürize, tarihsel, minimalist gibi farklı stillerde çıktılar üretebilir.
- **Hız:** Ders materyali tasarımında zaman kazandırarak hızlı prototipleme imkânı sunar.

2. Yapay Zeka ile Görsel Üretim Nasıl Yapılır?

Görsel üretim süreci birkaç temel adımdan oluşur:

1. **Amaç Belirleme:** Öncelikle ne tür bir görsel üretilmek istendiğine dair net bir hedef belirlenir.
2. **Platform Seçimi:** Uygun bir yapay zeka görsel üretim platformu seçilir.
3. **Prompt Yazımı:** İstenen görseli detaylı ve açıklayıcı bir şekilde tanımlayan komut yazılır.
4. **Görseli Üretme:** Prompt girilir, YZ görseli üretir.
5. **İnceleme ve Düzenleme:** Görsel kontrol edilir, gerekiyorsa prompt revize edilerek yeniden oluşturulur.

3. Sosyal Bilgiler Öğretiminde Üretilebilecek Görsel Türleri

Sosyal bilimler derslerinde soyut kavramları somutlaştırmak ve tarihsel sahneleri canlandırmak için çeşitli görsel türleri üretilir:

Görsel Türü	Örnek Kullanım
Tarihî Canlandırmalar	Tarihî mekân illüstrasyonları, karakter tasarımları, tarihi olayların canlandırılması.
Coğrafi Görselleştirmeler	Temsilî ve sanatsal haritalar, infografikler.

Görsel Türü	Örnek Kullanım
Sosyal Olaylar ve Kavramlar	Sanayi devrimi dönemi çocuk işçiler gibi sosyal olayların canlandırmaları, Demokrasi temalı çizimler.
Alternatif Senaryolar	Kurtuluş Savaşı başka bir mevsimde olsaydı gibi alternatif senaryo görselleştirmeleri.
Ders Materyalleri	Afiş, infografik, animasyon kareleri, eğitici posterler.

4. Sosyal Bilgiler Öğretiminde Görsel Kullanım Alanları

YZ ile üretilen görsellerin pedagojik kullanımı derslerde çeşitliliği artırır:

- Tarihî Olayları Canlandırma:** Öğrenciler, bir tarihî olayı canlandıran görsel üreterek olayı görsel hafıza ile ilişkilendirir.
- Harita Okuryazarlığı:** Farklı görsel tarzlarda haritalar üretilip analiz ederek, harita okuryazarlığını geliştirir.
- Karakter ve Kültürel Analiz:** Özgün tarihi karakter tasarımları veya farklı medeniyetlere ait mimari, kıyafet, günlük yaşam görselleri oluşturularak kültürel öğeler incelenir.
- Görsel Hikâye Anlatımı:** AI ile üretilmiş görsellerle kısa tarihî hikâyeler anlatılarak dersler daha ilgi çekici hale getirilir.

5. Kullanılabilecek Popüler Uygulamalar ve Platformlar

Öğretmenlerin ve öğrencilerin kullanabileceği popüler görsel üretim araçları şunlardır:

Uygulama Adı	Özellikleri
Bing Image Creator	DALL-E 3 tabanlı, hızlı ve kolay kullanım.
DALL-E 3 (OpenAI)	Metinden yüksek kaliteli görsel üretimi, gelişmiş metin-görsel uyumu.
Leonardo.AI	Yüksek kaliteli görseller için ücretsiz kredi sunar, detaylı sanat eseri üretimi.

Uygulama Adı	Özellikleri
Canva AI Art	Basit arayüz, eğitim için uygun.
MidJourney	Sanatsal ve gerçekçi görseller için ideal.
Adobe Firefly	Adobe ekosistemiyle entegre, güvenli içerik üretimi.

6. Etkili Prompt Yazımı: Görsel Üretme İpuçları

Görsel YZ'den istenen sonuçları alabilmek için prompt'un **yedi temel öğeyi** içermesi gerekir:

- Konu:** Ne istendiği (Örn: **Osmanlı dönemine ait bir İstanbul sokağı**).
- Stil/Teknik:** Görselin hangi sanatsal tarzda olacağı (Örn: **Yağlı boya tarzında, sinematik tonlarda, piksel art tarzında**).
- Ortam/Zaman:** Mekân ve zaman detayı (Örn: **Akşam vakti, sonbahar sabahı**).
- Renk/Atmosfer:** Duygu veya renk tonu (Örn: **Karanlık, sisli, hüzünlü bir havada**).
- Kompozisyon Detayları:** Fotoğrafın açısı, ön ve arka plan detayı (Örn: **Ön planda bir öğretmenin tahtada 'Cumhuriyet'i yazdığı**).
- Gerçekçilik:** Fotoğraf gerçekçiliğinde veya illüstrasyon tarzında olduğu belirtilmelidir.
- Spesifik Olay:** Genel ifadeler yerine spesifik bir olay veya sahne istenmelidir.

Örnek Promptlar:

- "1920'lerde Anadolu köyünde bir öğretmen ve öğrenciler, **gerçekçi tarzda, sonbahar sabahı**."
- "Osmanlı dönemine ait bir İstanbul sokağı, **akşam vakti, yağmur sonrası, sinematik tonlarda**."